

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика
II етап
2024-2025 навчальний рік
3 клас**

1. **Напиши лист Святому Миколаю, в якому поясни, чому його люблять і чекають діти.** (12 балів)
2. **У запропонованих реченнях виділені слова замініть, доречними за змістом фразеологізмами.** (3 бали)

*Зима прийшла **несподівано**.
Сашико та Іван – **найкращі друзі**.
На канікулах Олесь **ледарював**.*

3. **Запиши слова, поставивши, де треба, апостроф. Випиши споріднені слова, добери до них декілька спільнокорених слів.** (6 балів)

Під...їзд, під...водний, бур...ян, під...йомний, солов...ї, роз...відник, роз...єднати, напам...ять, об...єм, по...яснити, в...ється, подвір...я, розв...язок, возз...єднання, бур...як.

4. **Перебудувати речення так, щоб підмети стали звертаннями.** (6 балів)

*Люди берегли любов до свого краю.
Сонце виходить із-за хмари.
Діти шанують батька й неньку.*

5. **Відповідай так, щоб кожне слово починалося на букву «к». Запиши нові слова. З одним із них склади і запиши речення.** (3 бали)

1. Антонім до слова «довгий».
2. Синонім до слова «держава».
3. Майстер, який куванням металу виготовляє металеві предмети.

Максимум – 30 балів

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика
II етап
2024-2025 навчальний рік
4 клас**

- 1. У кожної людини є своя мрія. Склади та запиши твір-есе про свою заповітну мрію.** (12 балів)
- 2. Перетвори пару речень на одне речення з однорідними членами. Запиши та підкресли основу речення. Надпиши над словами, якою частиною мови вони виражені.** (5 балів)

Я йшов лісом. Я збирав кольорові листочки.

- 3. Від іменників утвори прикметники й запиши їх у сполученні з іменниками у чоловічому, жіночому та середньому родах.** (4 бали)

*Мороз -
Дружба –*

- 4. Заміни фразеологізм одним словом. Добери до нього антонім. З одним фразеологізмом на вибірклади і запиши речення.** (5 балів)

*Як кіт наплакав –
Тримати язик за зубами –
Байдики бити –
Розбити глека –*

- 5. Складіть речення, в яких подані слова виступали б у прямому, а потім у переносному значенні.** (4 бали)

Холодний, біжить.

Максимум – 30 балів

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
**XXV Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика**
II етап
2024-2025 навчальний рік
5 клас

1. Запиши слова, вставивши пропущені літери.

*С..л..зень, пр..порош..ний, мереж..во, пр..нести, ро..жувати, тон..ший, про..кт,
пр..гірклий, пр..сілок, кл..котіти.*

5 балів

2. Заміни визначення словами-омонімами. Із одною парою омонімів склади речення.

Одна з чотирьох сторін світу – подія.

Вид спорту – ізольоване приміщення в лікувальних установах.

Колесо автомобіля – хижа морська тварина.

Каша – маленький перелітний жовтогрудий птах.

4 бали

3. Добери з довідки тлумачення фразеологізмів. Запиши вирази та їх тлумачення парами.

Брати в шори –

Гнути кирпу –

Голову гризти –

На живу нитку –

Рвати боки –

Ударити по руках –

Довідка: домовитись; підкоряти кого-небудь своїй волі; реготати; набридати розмовами; як-небудь; гордовито триматися.

3 бали

4. Відредагуй речення.

Заради свого власного успіху підкорюй вершини. Добро заключається в любові до світу. Якщо буде виконаний мінімальний найменший план – це вже буде успіх! На свято Миколая нам дарували пам'ятні сувеніри. Цей словник відомий для багатьох школярів та учнів.

5 балів

5. Анаграма – переставляння літер у слові, завдяки чому утворюються нові значення.

Розпізнай у цих словах, переставивши букви, назви тварин. Утвори з ними словосполучення, додавши ознаку, і запиши їх.

Лісок, шкала, ручка, канонада, банка.

5 балів

6. Напиши есе на тему «Чому важливо допомагати іншим?» Поділись своїми міркуваннями, навівши 2-3 аргументи. (Обсяг есе – 1 сторінка).

12 балів

Максимум – 34 бали

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика
II етап
2024/2025 навчальний рік
6 клас**

1. Запиши слова правильно.

*Піц..ерія, хоб..і, напів..людина, бізнес..про..кт, дев..яносто..річ..я, фо..є, каш..вар,
священ..ик, I(i)нтернет..послуга, перед..ювілейний, інтел..ектуал..ний.*

(4 бали)

2. Із запропонованих слів склади прислів'я, запиши їх. Підкресли в них головні і другорядні члени речення.

*1.Книги, добувають, з, а, знання, золото, із, землі.
2.Краща, карбованець, за, копійка, крадений, зароблена.
3.Прості, горшки, святі, не, ліплять, а, люди.
4.Біжить, розуму, дурний, попереду, язик.*

(6 балів)

3. Добери до слів іншомовного походження українські відповідники.

Фотографія, пост, аеродром, ротація, квест, ігнорувати, імідж, антракт.

(4 бали)

4. Наведіть до кожного з поданих слів спочатку 2 приклади словотворення, а потім 2 – словозміни.

Дім, слово, навчати, вітер, п'ять, добрий.

(3 бали)

5. Поясни лексичне значення слів-паронімів. Склади з ними словосполучення.

Вистава – виставка; звичка – навичка; інформативний – інформаційний; свідоцтво – свідчення; ославлювати – уславлювати.

(5 балів)

6. Напиши есе на тему «Якби я міг (могла) змінити світ...» (обсяг – 1,5 сторінки).

Поділись своїми мріями про те, що б ти змінив (змінила) для кращого життя на планеті.

(12 балів)

Максимум – 34 бали

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови
імені Петра Яцика

II етап
2024/2025 навчальний рік
7 клас

1. Запиши слова правильно, знявши риски.

*Екс/президент, будь/чому, аби/який, пів/ціни, супер/яхта, пів/оберт,
суші/бар, пройди/світ, кримсько/татарський, військово/зобов'язаний,
хитро/мудрий, кібер/булінг, міні/футбол, веб/сайт, онлайн/спілкування.*

(5 балів)

2. Заміни іншомовні слова українськими відповідниками. З двома українськими словами склади речення.

Скіл, лайфхак, портфоліо, мобільний додаток, челендж, фідбек, буккросинг, хайп.

(4 бали)

3. Узгодь числівники з іменниками і запиши їх. Використай, де можливо, збірні числівники.

3 (дуб), 4 (студентка), 2 (тернополянин), 5 (директор), 2 (око), 3 (громадянин), 2 (подружка), 6 (олівець).

(4 бали)

4. Перепиши текст, усуваючи тавтологію. Використовуй замість повторюваних слів займенники. Постав пропущені розділові знаки. У першому і другому реченнях підкресли головні та другорядні члени речення.

1.Критичне ставлення до інформації це важлива риса сучасної людини.
2. Мета критичного ставлення ретельно обмірковувати будь-які судження думки.
3.Судження думки не завжди правдиві. 4. У сучасній дійсності звикли до миттєвих новин.
5. Новин багато тому читач ризикує «проковтнути» якусь фальшивку брехню. Читач повинен бути обережним з інформацією не довіряти сумнівним джерелам.

(5 балів)

5. Відредагуй словосполучення.

Навчати мові, учбовий посібник, урок по літературі, музей під відкритим небом, опанувати вмінням, чинити вірно, відправити лист, задавати питання,

(4 бали)

6. Напиши есе на тему «Уроки, які я взяв (взяла) з історій про відомих людей» - розповідь про приклади з життя видатних особистостей, які надихають (обсяг – 1,5–2 сторінки).

(12 балів)

Максимум – 34 бали

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2024/2025 навчальний рік
8 клас**

1. Запиши слова з дотриманням орфографічних норм.

Бур...яний, (пів)острова, (веб)сайт, І(і)рпін...с...кий, (напів)автомат, пере(дд,д)оцтовий, народно/пісенний, прямо/пропорційний, Ф(ф)ранцузька Р(р)еспубліка, (арт)про..кт, (таки)зігрівся, (до)загину, (десь)інколи, З(з)бройні С(с)или України, пі(дд/д)а(шиш/ш)я.

5 балів

2. Виконай завдання:

а) випиши варіант, у якому порушено правила милозвучності: *Ірина й Яків, поїхав в Одесу, упало у траву;*

б) випиши словосполучення: *під час зустрічі, добро і зло, кава по-турецьки;*

в) познач наголос у словах: *гостей, грошей, часу.*

г) випиши «зайвий» фразеологізм: *як кіт наплакав, із заячий хвіст, хоч гать гати.*

4 бали

3. Утвори прислівники з поданих словосполучень.

З далеких країн, дуже розсердившись, українською мовою, кожного літа, у два рази, в усіх місяцях, не поміркувавши, латинською мовою, кожного разу, на швидку руку.

5 балів

4. Зредагуй речення.

1. Діти йдуть один за одним. 2. Силком нічого не доб'ється. 3. Розкажи мені про це толком. 4. З яких пір ти такий розгублений? 5. Нам довелося відмінити концерт із-за погодніх умов. 6. Про це треба говорити один на один. 7. Кінопоказ пройде під відкритим небом. 8. З тих пір він ні з ким не сперечався.

4 бали

5. Спиши, вставивши пропущені букви та розділові знаки. Зроби повний синтаксичний розбір речення: підкресли члени речення, укажи, якою частиною мови вони виражені, дай загальну характеристику речення.

Під нами шаланди ро..пустивши паруси похляскавши ними на тихому вітрі одна за одною відривають..ся від берега набравши вітру в парус.

5 балів

6. Напишіть есе на тему «З ким поведешся, від того й наберешся, або Чому важливо вибирати друзів» (орієнтовний обсяг – 2 сторінки).

12 балів

Максимум – 34 бали

Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2024/2025 навчальний рік
9 клас

1. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

Медв...яний, пів/віку, ч...збургер, енци...клопедія (В,в)ікіпедія, без/упину, бсуспільно/політичний, (С,с)узір...я (В,в)еликого (П,п)са, історично/зумовлений, не/мов/би/то, бізнес/про(е,є)кт, дарма/що, мікро/частинка, воз..єднан..я, усе/одно, преміум/клас, довгождан...ий.

4 бали

2. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) виправ, де потрібно, порушення правил милозвучності: *справа йде на лад; далось взнаки; в глибині душі; з щирою душею;*

б) односкладними є речення, окрім: *На живоплоті глечики взірчасті. Шибки вікон замуровано кригою. Галю моя, Галю, дай води напитись.*

в) познач наголос у словах: *шовковий, вантажівка, завчасу;*

г) установи відповідність:

1. переводити	А газети
2. переказувати	Б ордери
3. підписувати	В кошти
4. передплачувати	Г через майдан
	Д з хорватської

4 бали

3. Перепиши подані речення, замінюючи виділені слова та словосполучення фразеологізмами.

Сусіднє село було далеко, тому довелося вирушати дуже рано. Мати цілий день була неспокійна й не могла сидіти без діла. Батько теж не любив ледарювати і був великим майстром.

3 бали

4. Відредагуй речення.

1. На протязі трьох днів на мій адрес надійшло два листа і відкритка. 2. Широке Дніпро саме краще описане у творах українських письменників. 3. Досвідчений завідуючий відділом справиться з любими труднощами. 4. Переважаюча більшість одноголосно проголосувала про те, щоб на слідуєчій неділі нами буде проведена пара волонтерських міроприємств.

4 бали

5. Запиши речення, знявши ризку, розкривши дужки і вставивши пропущені букви та розділові знаки. Виконай синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику реченню).

Від музики пробудився в/досвіта вітерець і пішов (з,с)трушувати кульбаб...ячі голівки і хлопчак на в...лосипеді проїхавши через той парашутикопад набрав його повну голову.

6 балів

6. Напиши твір-роздум, підтримавши або спростувавши думку письменника Сергія Жадана: «Найціннішим є те, що спробував зробити сам, незалежно від того, вдалося чи ні» (орієнтовний обсяг – 2-2,5 сторінки).

12 балів

Максимум – 34 бали

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2024/2025 навчальний рік
10 клас**

1. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

Яскраво/жовтий, капуч...но, арт/галерея, св....ящен...к, (I,i)нтернет/видан...я, хто/зна/в/чому, віч/на/віч, (A,a)хіл...есова (П,п)...ята, станція метро (М,м)айдан (Н,н)езалежності, про(е.є)кція, пів/куля, всесвітньо/історичний, у/плав, усе/таки, смарт/картка, сюр...еалізм.

4 бали

2. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) утвори фемінітиви від іменників: *видавець, адвокат, вантажник, клоун;*

б) правильними є твердження, окрім: *Морфологія – це розділ граматики, який вивчає будову слова. Кличний відмінок мають тільки іменники. Числівники два, три, чотири, обидва узгоджуються з іменниками у називному відмінку множини.*

в) познач наголос у словах: *текстовий, бюлетень, торти;*

г) установи відповідність:

<i>Фразеологізм</i>	<i>Значення</i>
<i>1. дамоклів меч</i>	<i>А складна чи заплутана справа</i>
<i>2. танталові муки</i>	<i>Б справа, що потребує великих зусиль</i>
<i>3. геркулесів подвиг</i>	<i>В постійна небезпека</i>
<i>4. гордіїв вузол</i>	<i>Г дороговказ, порятунок</i>
	<i>Д нестерпні страждання</i>

4 бали

3. Добери антоніми до слова «тихий» у поданих словосполученнях.

Тихий голос, тихий сон, тиха вулиця, тиха погода, тиха година, тихе море.

3 бали

4. Відредагуй речення.

1. Підводячи підсумки, вияснилось, що погляди виступаючих співпали, особливо по питанню заключення договорів. 2. Йому прийшло в голову, що криша, покрашена зеленою краскою, буде гарно дивитися. 3. Продається мебель (виробництво Германія), бувши у використанні, недорого, доставка в любий день на протязі місяця. 4. Із-за поганого стану оточуючого середовища два місяця назад я змінив адрес, поселився подалі від залізної дороги і гадаю, що вчинив вірно.

4 бали

5. Запиши речення, знявши ризику, розкривши дужки і вставивши пропущені букви та розділові знаки. Побудуй його структурну схему, зроби синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням).

Ти бачиш тату вже цвіте весна зодягнена у біло/пін...і шати й заводить пісню пташ...чка мала яка (з,с)ховалася під стріху хати.

7 балів

6. Напиши твір-роздум, підтримавши або спростувавши думку письменника Мирослава Дочинця: «Словом можна взяти за руку і повести за собою» (орієнтовний обсяг – 2,5-3 сторінки).

12 балів

**Управління освіти і науки Тернопільської міської ради
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
XXV Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика
II етап
2024/2025 навчальний рік
11 клас**

5. «Орфографічна хвилинка».

Подані слова запиши відповідно до вимог чинного правопису.

Пів/обличчя, т...рамісу, авторсько/правовий, суспільно/необхідний, (В,в)іл...ям (Т,т)ек...ерей, еко/продукт, мережа (Ф,ф)ейсбук, (з,с)/покон/віків, до/снаги, (М,м)ін/юст, вулиця (Я,я)рославів (В,в)ал, експ...р...мент, дез...нформація, піар/кампанія, не/сьогодні/завтра, законо/про(е,є)кт.

4 бали

6. «Мовознавчий калейдоскоп».

Виконай завдання:

а) утвори присвійні прикметники від іменників: *Олеся, Ольга, Оля, Олесь;*

б) синонімічними є пари фразеологізмів, окрім: *собаку з'їсти – набити руку, ловити окунів – пекти раків, розбити глека – чорна кішка пробігла*

в) познач наголос у словах: *одноразовий, перепад, переляк;*

г) установи відповідність:

<i>Речення (розділові знаки пропущено)</i>	<i>Ускладнювальний компонент</i>
1. <i>Знала я дочку за ними принаймні три чесноти.</i>	<i>А уточнювальна обставина</i>
2. <i>Де він там зачепився старий бурлака.</i>	<i>Б звертання</i>
3. <i>Зовні однак ніщо не віщувало рясної травневої грози.</i>	<i>В вставне слово</i>
4. <i>Під вечір годині о сьомій самотній блукав я в саду.</i>	<i>Г однорідні означення</i>
	<i>Д відокремлена прикладка</i>

4 бали

7. Сформує пари з українських слів та їхніх іншомовних відповідників.

Неоднорідний, легітимний, гетерогенний, обізнаний, законний, переважний, хаотичний, взаємодоповнювальний, домінантний, компетентний, безладний, комплементарний.

3 бали

8. Відредагуй речення.

Він вміє настоювати на своєму і рахує, що любий починаючий вчений у своїй дисертації повинен по крайній мірі вияснити, як вирішити підняту проблему. 2. Студент-первокурсник зніме квартиру з виглядом на озеро і жилою площею не більше сорока метрів квадратних, круглодобовим водопостачанням й всіма вигодами. 3. На протязі навчання у аспірантурі юбіляр працював не тільки в якості лаборанта, але й при необхідності займався організацією студентських дозвіль. 4. Хоч за перший семестр учбового року нами вивчено більшу половину матеріалу, все рівно давайте не зупинятися.

4 бали

5. Запиши речення, знявши ризик, розкривши дужки і вставивши пропущені букви та розділові знаки. Побудуй його структурну схему, зроби синтаксичний розбір (підкресли члени речення, надпиши над кожним словом, якою частиною мови є, дай загальну характеристику всій конструкції й компонентам як простим реченням).

Вишиті мамою чи бабусею (Р,р)іздв...яні рушники які часто розвішували над вікнами і дверима мали оберігати родин...у оселю від усього не/чистого що могло до неї потрапити.

7 балів

6. Напиши твір-роздум, підтримавши або спростувавши думку письменника Юрія Андруховича «Усе, що розділяє, може насправді об'єднувати» (орієнтовний обсяг – до 3,5 сторінок).

12 балів

Максимум – 34 бали.